

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a spol. věd

Posudek vedoucího/oponenta bakalářské práce **nehodící se škrtně*

Jméno autora/ky	L. Mikuš				
Název práce	Fenomén efektu přihlízejícího pohledem sociální psychologie a jeho možná prevence				
Studijní obor	Filozofie a společenské vědy				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	L. Koreň, Ph.D.				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Rok obhajoby					
Obrazová příloha	ano - ne	Tabulky a grafy	ano - ne	Další přílohy	ano - ne

Použitá literatura (počet):

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Cieľom práce je 1) popísať a analyzovať tzv. „bystander efekt (ďalej BE) s ohľadom na možné faktory, ktoré k nemu vedú a 2) na základe toho identifikovať možné spôsoby prevencie. Oceňujem, že si autor vybral túto zaujímavú a medziodborovú tému; tiež to, že si zvolil pomerne náročnú úlohu v podobe cieľa 2) uvedeného vyššie.

Autorovi sa podľa mňa na tejto úrovni podarilo pomerne úspešne naplniť stanovené ciele. BE je celkovo dobre popísaný na základe príkladov zo života aj experimentálnych štúdií. Je k tomu použitá relevantná literatúra. Menšiu výhradu mám k príkladu 1.2.3 „Znásilňovanie v Rwandě“, ktorý podľa mňa síce niečo ukazuje, ale netýka sa to priamo BE, ako ho definuje sám autor v časti 1.1.1.: „ Situace, které spadají pod pojem přihlízejícího musí z logického hlediska obsahovat minimálně 3 osoby, z nichž se alespoň jedna nachází v nějaké situaci jí nebezpečné, škodící, nebo sama takovou situaci vytváří (poškození něčího majetku). Zatímco druhá a třetí osoba spadající právě do role přihlízejícího musí mít o té první nějaké vědomé informace v podobě smyslových vjemů a také musí mít reálnou možnost ovlivnit situaci, kterou první osoba vytváří, nebo se v ní nachází. Samotná teze efektu přitom ve zkratce tvrdí, že čím více lidí se v této sociální situaci nachází, tím nižší je pravděpodobnost zásahu od přímo „nezúčastněných“ osob na dané situaci.“ V prípade Rwanda ide primárne o špecifickú situáciu genocídy (systematické a aktívne páchanie zla na príslušníkoch inej etnickej skupine). Je možné súhlasiť s tým, že tu vstupuje do hry určitý aspekt dehumanizácie a alarmujúcej dispozície plniť príkazy smerujúce k aktívnemu páchaniu zla na dehumanizovaných bytostiach. Je možné súhlasiť aj s tým, že to je možný faktor v pasívnom pripúšťaní zla, ktoré charakterizuje BE. Ale príklad sám o sebe nie je podľa mňa dobrým

príkladom BF: v autorom popise sa síce hovorí o páchateloch ale nie o pozorovateľoch, ktorí pasívne pripúšťajú znásilňovanie. Myslia sa snád' implicitne všetci, kto o tejto praxi vedeli, ale nič nepodnikali, aby tomu zabránili? Alebo tí, čo toho boli pasívnymi svedkami? Alebo tí, čo toho boli pasívnymi svedkami a vnímali to ako zlé ? Alebo...?

Čo sa týka autorových návrhov ako predchádzať BE – komunikácia, regresia dňa, umenie pochybovať atď. - je ich treba chápať ako tentatívne a nie vždy domyslené návrhy, s ktorými je možné polemizovať (o tom či reagujú na faktory skutočne kauzálne účinné v BF, prípadne či na nich reagujú efektívne). Ničmenej, aj tu má podľa mňa autor niekoľko pozoruhodných – a hlavne samostatných – príspevkov, ktoré vyjadrujú jeho snahu pristúpiť k téme samostatne a kriticky.

Prácu celkovo navrhujem hodnotiť známkou B.

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Vhodně zvolená metoda</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Splnění deklarovaného cíle/cílů práce</i>	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

<i>Stylistická úroveň práce</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Pravopis a gramatika</i>	dobré	s výhradami	špatné
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	dobrá	s výhradami	špatná

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)

Viz. vyššie

Otázky k obhajobě práce

- 1) Prečo autor chápe znásilňovanie v Rwandě ako BE?
- 2) S tým súvisí: Je aj taká situácia prípadom BE, keď sa objektívne niečo zlé (napr. znásilnenie) deje subjektu A ale pozorovatelia B a C to ako také nevnímajú - napr. preto, že dehumanizujú A ako príslušníka skupiny, ktorú treba zlikvidovať?
- 3) Čo nám podľa autora môže BE povedať o tradičnej otázke ľudskej prirodzenosti?

Výsledné hodnocení práce

Práci **doporučuji** – nedoporučuji-k obhajobě. *nehodící se škrtně

Hodnocení: B

Hradec Kralové
16.5.2019.....
datum a místo

.....L. Koreň.....
podpis autora posudku